

מדה בדה

לע"פ ר' שלום ברי יחיאל מיכל
הלוי זצ"ל
הנחצות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 33 פרשת ויקרא תשע"ג

עירובין ז-יג

שיטת חזק הוימי בדרך קצרה

מותר כאן כי סתימת הקורה צמודה לכתלים, לדעת רבא גם לאוסרים אסור כד, כי צריך שהקורה תהיה על המבוי עצמו.

דף ט והברייתא שאומרת שאם הקורה היתה משוכה או תלויה תוך ג' לא צריך קורה נוספת יותר מג' צריך קורה נוספת ולחשיב פחות מד' לא צריך יותר מד' צריך. ולכאורה משוכה הכוונה מבחוץ ותלויה מבפנים וכתוב שפחות מג' הקורה מועילה למבוי, ויש לומר שגם משוכה זה מבפנים ומשוכה הכוונה מרוח אחת ותלויה הכוונה מבי רוחות, והחיידוש הוא שאומרים לבדו אפילו פעמיים, רב אשי מבאר שכוונת הברייתא משוכה שהיא תלויה דהינו שנעץ בבי' כתיב המבוי ב' תיבות באלכסון ועליהם הניח את הקורה ואין בגובהו ובעקמימותם ג', והחיידוש הוא שגם אומרים לבדו וגם חבט שמורידים הקורה לכותל, ר' זכאי אמר לפני ר' יוחנן שבין הלחיים ותחת הקורה הוא ככרמלית, ור' יוחנן אמר שיוציא את הברייתא הזו, ואביי אומר שר' יוחנן חלק רק על תחת הקורה אך בין הלחיים גם הוא אוסר, ורבא סבר שהוא מתיר גם בין לחיים, שרב דימי אמר בשם ר' יוחנן שמקום שאין בו ד' על ד' מותר גם לבני רה"ר וגם לבני רה"י לבתן שם ואסור רק להחליף משרות לרשות, ואביי אומר ששם מדובר שהיה גבוה ג' ואביי הוכיח מדברי רב שאמר שתוך הפתח גם כשאין בו ד' על ד' צריך לחי נוסף להתייר ורבא אומר שרב דימי בפתוח לכרמלית ואין להקשות שבתוח לרה"ר הוא יתיר שלא יתכן שהאורח יהיה בקרקע והגר בשמים שרה"ר אינו קל יותר, שבאמת הוא אסור רק בכרמלית כי מצא מין את מינו וניעור שזה מחתבר לכרמלית. ואין להקשות לרבא מדברי ר' יוחנן שבמבוי שעשה בו לחיים פחות מד' טפחים ויותר מג' לרשבי"ג שיש לבדו עד ד', משתמש עד חודו של לחי הפנימי ולרבנן משתמש עד חודו הפנימי של חיצון ומשמע שבין הלחיים ר' יוחנן אסר לכו"ע, ששם מדובר בפתוח לכרמלית שמצא מין את מינו אך בפתוח לרה"ר מותר עד חודו החיצון, ורב אשי מבאר שהרבה לחיים במשך ד' אמות לרשבי"ג הוא מבוי בפני עצמו ולכן צריך לחי אחר להתייר ולרבנן שאין לבדו לא צריך לחי נוסף, ואין לומר שרשבי"ג יתיר בלי לחי בגלל שזה נראה מבחוץ נפרד, ר' שיהא נראה מבפנים ואינו נראה נפרד אך ר' יוחנן עצמו סובר שלחי שנראה מבחוץ ומתוכו אינו נראה אינו נידון כלחי, ונחלקו בזה ר' חייא ור"ש בן רבי, ויש להוכיח שר' חייא סובר שנידון כלחי שהוא שנה ברייתא, שכותב שמצד אחד כנוס מחבירו נחשב לחי בין אם נראה מבחוץ ושהו מבפנים, בין אם נראה מבפנים ובחוץ הוא שוה. ואמנם ר' יוחנן שמע את דעת ר' חייא אך הוא חולק על הברייתא הזו ויתכן שגם ר' חייא עצמו חלק עליה אך לא היה שונה אותה אם לא סבר כך, ובה ברב רב הונא אמר שנידון משום לחי אך הקשה על כך מהמשנה שחצר קטנה שפירצה לגדולה מותר לטלטל בגדולה להקטנה שפירצה לה משהו ובקטנה אסור ולא אומרים שיועיל מצד נראה מבחוץ אף ששונה בפנים ויתכן שהמשנה דיברה באופן שנכנסים כתיב הקטנה לגדולה וכלפי הקטנה אין גם נראה מבחוץ, ולא מתירים לבלוד, לא בגלל שהכתלים רחוקים יותר מג' שהרי ר' יוחנן אסר שנה במשנה הזו שהקטנה היא י' והגדולה היא י"א וא"כ יש לבדו, ורבינא אומר שמצד אחד רחוק ב' טפחים ומהצד השני ד' ואין לבדו בצד הזה. ולא מתירים ע"י לבדו מצד אחד

דף י שרבי סובר שצריך ב' פסים להתייר חצר הפתוחה לרה"ר, ולתי"ק מספיק פס אחד, ואם רבי סובר כר' יוסי שצריך ג' בפס חצר, ובחצירות מדובר כרב זירא שנכנסים כתיב הקטנה לגדולה, לכן אמר ר' אדא שמדובר בחצר י' שנכנסת לחצר י"א שיש מבי' הצדדים פס רחב ג' ונראה מבחוץ אינו מועיל לחי לפנימי אך פס נראה מבחוץ מועיל גם לפנימי ומדובר כרבינא שאחד הפסים רחב ד' והשני ב' לא מובן מדוע הטיירו שהגדולה י"א כי להתייר הגדולה מספיק גם ב' מכל ד' וא"כ גם יותר מ"א בגדולה היא אסורה, ומוכח שנראה מבחוץ לא מועיל לחי, רב יוסף אמר שלא שמע שמועה זו, ואביי אמר לו שאמרת לנו את זה לענין מה שאמר רב הונא שלחי שהוא בהמשך דופן המבוי שפחות מד' אמות מועיל לחי ויכול להשתמש עם חודו הפנימי, ואם הוא ד' אמות הוא מבוי ואסור להשתמש בכלו ואמר רב יוסף על זה שרואים מזה שאסור להשתמש בין הלחיים, ומשך מבוי הוא ד' אמות ונראה מבחוץ מועיל לחי, וכן הלכה, ואף שהוכחו מהמשנה של חצר שאינו מועיל לחי אך הברייתא של ר' חייא עדיפה. המשנה אומרת שבמבוי רחב מ"י ימעט, ור' יהודה מוסיף בברייתא שא"צ למעט, וחשב רב אחי שר' יהודה התייר רק עד י"ג אמה ושליש כמו פסי ביראות שלי' יהודה התייר עד י"ג אמה והותר גם פרוץ מרובה א"כ מבוי שלא הותר פרוץ מרובה ק"ו שלא תתיר יותר מ"י ושליש, אך ניתן לפרוץ שדוקא בפסי ביראות שיש פרוץ מרובה הותר רק עד י"ג ושליש אך במבוי שהעומד מרובה נתיר גם יותר מכך, וניתן לומר לצד שיש פסי ביראות שהקילו קולא אחת מקילים קולא נוספת ומבמבוי לא נקל כלל יותר מ"י. לוי שנה ברייתא שמבוי שהוא כ' אמה מספיק לענין קנה באמצעו אך אין הלכה כך או ששמואל אמר כך בשם לוי שאין הלכה כברייתא הזו, אלא עושה פס גבוה י' במשך ד' אמות ומעמידו לאורך המבוי, או כרב יהודה שאמר במבוי שרחב ט"ו אמה שירחק ב' אמות מהכותל ועושה פס ג' אמות, ולא מספיק אמה וחצי וירחק ב' אמות ויעשה פס נוסף אמה וחצי שעומד מרובה מבי' רוחות לא אומרים, או שבאמת תמיד זה מועיל, וכאן לא יועיל כי יש אור מבי' צדדים שמבטל, ולא אומרים שיעשה פס אמה ואור אמה ועוד פס אמה ואור אמה ופס אמה כי עומד כפרוץ אסור אך יתכן שעומד כפרוץ מותר וכאן אומרים שאור מבי' צדדים מבטל העומד, ואפשר לומר שירחק אמה ויעשה פס אמה וחצי וירחק עוד אמה ויעשה פס אמה וחצי, אך לא הטרחיהו לעשות כך, ומספיק פס ג' אמות ולא חוששים שיעווב הפתח הגדול וילך בקטן שיש חוקה שאנשים לא מנחיים פתח גדול לכתב בקטן, ובמקרה לעיל של רב אמי ורב אסי של פירצה בראש מבוי חששו לכך כי מקצרים דרך אותה פירצה. כתוב במשנה שעור העסלא וחללה מצטרפים לטפח והיינו עור כסיוס של בית הכסא, ורב דימי אומר שיש אצבעיים מכל צד ובאמצע אווח אצבעיים, ורבין אומר אצבע וחצי מכל צד ואצבע רווח באמצע, ואמר אביי לרב דימי האם אתה חולק על רבין בזה, ואמר לו שאני דברתי על אצבעות קטנות והוא דיבר על

דף ז ללשנא בתרא הברייתא אומרת שאפשר לעשות כדברי ב"ש וכו' היושע שאין משיגים בבת קול, או שהברייתא באה לומר שבכל מקרה שיש מחלוקת תנאים או אמוראים אין לנהוג כקולת שניהם או כחומרת שניהם ובמחלוקת ב"ש ו"א אמוראים צריך לנהוג כב"ה, ובמבוי עקום נהגו כרב ורב עצמו אמר שהלכה כתי"ק, אך מורים כחנניה שצריך דלתות, ודעת רב אדא בר אבהו שרב פסק לגמרי כתי"ק, ויש לומר שלא עושים כחומר שני דעות רק במחלוקת אחת כמו לענין שדרה וגולגולת בטומאת אהל, שלבי' חסרון בשדרה הוא ב' חוליות, ולב"ה גם חוליא אחת היא חסרון, ולענין גולגולת לב"ש שיעור הנקב כמלא מקדח, ולב"ה כדי שינטל מהחי וימות, ונחלקו גם לענין טריפה בבהמה וב"ש מחמירים בטומאת מת וב"ה מקילים, ובטריפה ב"ש מקילים וב"ה מחמירים ומי שמקל בשני המקומות הוא רשע, והמחמיר בשני המקומות הוא כסיל, וכשאין סתירה בין ב' מחמירים ניתן להחמיר באחד כדעה אחת ובשני כדעה אחרת, והמעשה שמואב על ר"ע שליקח אתרוג בא' שבת ונהג בו עישור של ב' שנים כב"ש וכו"ה, יש לומר שלא החמיר כשניהם אלא הסתפק במשנתו אם לומר אמרו שריה הוא א' שבת או ט"ו שבשבת ולכן החמיר כב' שנים. רב יוסף שרב לפני רב הונא ואמר בשם רב שנחלקו ת"ק וחנניה כששי סרטיא ופלטאי מבי' צידי המבוי ואם יש סרטיא ופלטאי מצד אחד ומצד שני בקעה שהיא כרמלית או מבי' הצדדים בקעה מספיק צורת הפתח מצד אחד ומצד שני לחי או קורה, ובקעה מבי' צדדים זה פשוט והוא בא לומר שאם יש בקעה מצד אחד זה כמו שיש בקעה מבי' צדדים, ורב יהודה הוסיף בזה שאם המבוי כלה לרחבה שאחרי בתיא א"צ כלום, אמר לו אביי שזה דברי שמואל, כי רב סובר שמבוי שנפרץ במלואו לחצר ויש פירצה בחצר בצד השני החצר מותרת והמבוי אסור ולכאורה זה לא שונה ממבוי שכלה לרחבה ואמר רב יוסף שהיה מעשה בכפר של רוניס שהיה מבוי שכלה לרחבה ורב יהודה לא הצריך כלום, ויכלונו לומר שרב יהודה לא אמר את בשם רב אלא בשם שמואל, ובכ"ז יש לומר לא קשה אף לדעת רב, שרב שמואל או רב יוסף בר אבא, חילק בדברי רב שמה שאסר במבוי שכלה לחצר הוא כשלא עירבו אך אם ערבו עם בני החצר מותרים בני המבוי ורחבה שאין בה דיוורים הוא כחצר מעורבת שאין מי שאוסר במבוי.

דף ח ובהתחלה ששאלו מרב ואסורו גם בעירוב, יש לומר שנחלקו בשלא עירבו לענין נראה מבחוץ ושווה מבפנים אם נחשב פירצה, ונחלקו בעירוב בדעת רב יוסף שחילק בין כלה לאמצע רחבה שמצד אחד יש הבדל בינה לרה"ר וזה נראה פתח, ואם כלה לצדי רחבה זה נראה מפולש, ורבה אמר שמה שמותר בכלה לאמצע רחבה זה רק שהפירצה לא כנגדו, ואז הוא כמבוי עקום, ואם הפירצה כנגדו אסור, שהוא מפולש, ורב שמואל אומר שזה לא כנגד זה מותר רק ברחבה של רביס, ובשל יחיד אסור כי יכול להמלך עליה לבנות בה וזה כמבוי שכלה לצדי רחבה ואסור ורואים את זה מהמעשה שהיה אצל ר' יצחק שהיה מבוי שצינוד אחד כלה לים והצד השני לאשפה ורבי לא אמר כי יש מחיצות ולא התייר שמה יפנו האשפה ויעלה הים שירטון, אמנם במשנה לקמן כתוב שאשפה ברה"ר שהיא גבוהה י' טפחים מותר לזרוק אליה מחלון שעל גבה ולא חששו שתינטל האשפה כי היא אשפה דרביס, ובמקרה של רבי היה אשפה של יחיד לכן חשש שתינטל כמו שחילקו אצלנו בין רחבה של יחיד לשל רביס, ורבנן גזונו של רבי סבור שאסור ור"י פסק כמותם, וללשינא בתרא רב יוסף בר אבדימי אמר שחכמים התיירו ור"י אמר שאין הלכה כמותם. בסורא היו מבואות שהגיעו לנהר ומרימר שם בראשם רשתות בנוסף לשפה עצמה של הנהר כי חשש שיעלה שרטון ולא יהיה מחיצה. ובמבוי עקום שהיה עם מבו מבחצת בעקמימות, ורב חסדא אמר שזה לא כרב כי הוא סובר שזה מפולש וצריך צורת הפתח ולדעת שמואל שתרותו כסתום יש לומר שכיון שאינו לחי טוב יש לחשוש שיפול ברוח, אך מועיל אם ינעץ ב' יתד להחזיקו. רב סבר שמבוי שנפרץ לחצר במלואו ויש פירצה כנגדו בחצר מותר להשתמש בחצר ולא במבוי, ואמר רבה בר עובדא שזה משנה מפורשת שחצר קטנה שפירצה לגדולה מותר לטלטל בגדולה ולא בקטנה, כי הקטנה היא כפתח גדולה, אמר רב ביבי בר אביי ששם מועיל לגדולה כי אין דריסת רביס אך במבוי שיש דריסת רביס זה לא יועיל, וזה חידוש רב, אך יש משנה שמועיל גם בדריסת רביס שחצר שרביס נכנסים לה מצד אחד ויוציאים בצד השני, והיא רה"ר לענין ספק טומאה שטהור, ורה"ר לענין שבת, אך יתכן ששם מדובר שאין הפתחים אחד מול השני ואם הפתחים מכוונים יהיה אסור, ורבה שאמר לענין שרב אסור להשתמש בחצר ולא במבוי, הוא יאמר, שהמשנה אמרה שזה רה"ר לבני זריקה אליה מרה"ר אך לא לענין טלטול בתוכה, ורב חידש שמועיל גם לענין טלטול. מבוי שעשוי כנדל לאביי מספיק שעושה צורת הפתח לגדול, ושאר המבואות מותרות בלחי וקורה, ורבא אמר ששמואל לא צריך צוה"פ לגדול, ועוד שבנהרדעא החמירו כרב במבוי עקום, ורבא סובר שעושה כלום צוה"פ מצד אחד ובצד השני מספיק לחי או קורה. אמרו בשם רב כהנא בר מלכו שאמר בשם רב כהנא רבו של רב או שרב כהנא בר מלכו הוא רבו של רב שמבוי שצדו אחד יוצא הכותל לתוך רה"ר, ובצד השני קצר הכותל אם ההבדל הוא פחות מד' אמות מניח הקורה באלכסון ואם הוא יותר מד' אמות מניח כנגד הקצר, ורבא אומר שגם יותר מד' אמות מניח כנגד הקצר, וטעמה היא שקורה היא הכר ואין הכר באלכסון ויעטמו של רב כהנא שקורה היא מחיצה וגם באלכסון הוא מחיצה, ורב כהנא אמר שזה שמועה של כהנים ואומר בזה שגם כשנמתי הקורה באלכסון הוא רק כשאין באלכסון יותר מ"י וביותר מ"י יניח כנגד הקצר. ר' חייא ור' יוחנן סוברים שמותר להשתמש תחת הקורה, שמואל ור"ש בן רבי ור"ל סוברים שאסור, ולכאורה נחלקו אם קורה משום הכר ומותר או שקורה משום מחיצה ולכן מותר רק מכנגד חודה הפנימי, ויתכן שלכולם קורה משום הכר ונחלקו אם ההכר הוא מכיוון רה"ר או מותר להשתמש תחתיה או ההכר הוא לתוך המבוי, ולכן אסור להשתמש שם, וכן שלכולם קורה היא משום מחיצה ונחלקו אם חודה הפנימי יורד וסותם או שחודה החיצון יורד וסותם, ולכן מותר להשתמש שם. רב חסדא אומר שלכולם אין להשתמש בין הלחיים. רמי בר חמא הסתפק אם נעץ ב' יתדות בבי' כתיב המבוי ועליהם הניח קורה, אמר רב חסדא מלמתי להשתמש תחת הקורה יהיה יאסור בזה כי חודה החיצון סותם וכאן שהקורה אינה מחוברת למבוי אין מחיצה, ולאוסרים יהיה

אוגדל ואביי אמר לו שאתם חולקים, שלדעתך יש עומד מב' ורוחות ולרבין מב' ורוחות אינו עומד, שאם לא כך רבין היה צריך לומר אצבע ושליש מב' צדדים ובאמצע אצבע ושליש רווח, ואמר רב דימי שאני הייתי צריך לומר אצבע ובי שלישים מכל צד ורווח של אצבע ובי שלישים, אלא חלקנו בפרוך כעומד שלדעתי מועיל ולרבין אינו מועיל, ולכן אמר אצבע רווח באמצע. צורת הפתח מועיל ברחב מ' ואמלתרא מועיל בגבוה יותר מ',

דף יא ויש להסתפק אם יועיל צורת הפתח יותר מכ' ואמלתרא ברחב מ', ויש ברייתא מפורשת שביותר מכ' מועיל צורת הפתח, ויש ברייתא נוספת שגבוה מ' ימעט וכן רחב מ' ימעט ואם יש צורת הפתח א"צ וכן אם יש אמלתרא א"צ למעט, ולכאורה זה נאמר גם על רחב מ' אך יתכן שאמלתרא מועיל רק לגבוה מ', רב יהודה לימד את חייא בנו של רב לפניו שא"צ למעט ואמר לו שצריך למעט, ואמר רב יוסף שלרב, חצר שרובה פתחים וחלונות לא מועיל שם צורת הפתח שאם יותר מ' אוסר במבוי ופרוך מרובה אוסר בחצר, וכמו שלא מועיל צורת הפתח על יותר מ' במבוי לא יועיל גם בפרוך מרובה בחצר, אך יש לפרוך, שיותר מ' אין בו התר כלל ל"מ בפסי ביראות ואילו פרוך מרובה התייר לכוי' בפסי ביראות, וניתן להביא ראה מברייטא שדפנות שרוב פתחים וחלונות מותר ובלבד שיהיה עומד מרובה על הפרוך ולא רובן ממש כי אם כן הפרוך מרובה, אלא הכוונה שריבה בהם וצריך עומד מרובה למרות שיש צורת הפתח, ויש לדחות שמדובר בפתחים שוממים אלא צורת הפתח לדעה אחת שאין להם משקוף ולדעה שניה שאין להם תקרה מעל הפתח, ור' יוחנן סובר כרב שלא מועיל צורת הפתח בפרוך מרובה, שהיה אדם אחד בבקעת בית חוררתן שנעץ ד' קונדיסין בד' ורוחות השדה ומתח עליהם זמורה, וחכמים התייר לו לענין כלאים לזרוע מעבר להם זרע אחר, ור' יוחנן לא אמר שזה מותר גם לענין שבת ור' יוחנן אמר שלא הותר לשבת, וע"כ לא מדובר בצורת הפתח מהצד של הקנה שזה לא נקרא צורת הפתח לכוי', אלא הזמורה היתה על הקנים ובי' ודאי יועיל צורת הפתח אלא היה יותר מ' ורואים שר' יוחנן סבר שלא מועיל לזה צוה"מ, אך נתכן שהיה י' והיה שם צוה"מ מהצד ונחלקו אם מועיל או לא, ור"ל אמר בתוספתא אחר שפאה של זמורה על קנים מתירה לענין כלאים ולא לענין שבת, ור' יוחנן אמר שכמו שלא מועיל לענין שבת לא מועיל גם ללאים, ור"ל אמר זאת בשם רב והוא מתיר גם בשבת, ור' יוחנן יש לחלק שמן הצד לא מועיל גם בכלאים ועל גבה מועיל רק בכלאים ואם ב' המקרים מדובר מהצד יהיה קשה למה התייר בכלאים אך ניתן לומר שבי' יועיל מן הצד ויותר מ' לא יועיל מן הצד, ויש להביא ראה חילוק זה שר' יוחנן אמר לר"ל שהיה מעשה שר' יהושע הלך ללמוד הלכות כלאים אצל ר' יוחנן בן נורי שהיה בקי בהם וראה שמתח זמורה בין אילן לאילן ושאל אותו אם מפנים הענפים לצד אחד האם מותר לזרוע בצד שני, ואמר לו שבי' מותר ויותר מ' אסור ולא מדובר על גגם של כלוי' מועיל שכתוב שקנים הדוקרנים עושה להם פאה למעלה מותר אפילו יותר מ', וא"כ אצל ר' יוחנן בן נורי היה מהצד ואסור רק יותר מ'. רב חסדא אמר שצורת הפתח מהצד לא מועיל כלל וצוה"מ צריכה שתייה הקורה בריאה להעמיד בה דלת אפילו של קש, ור' ינאי אמר שצריך גם הכר ציר והינו שיש בה חור שמספיק רואי לדלת, רב אשי שאל את תלמידי רב אשי אם אמר משהו בענין צוה"מ ואמרו שלא אמר כלום, וצוה"מ הוא קנה מכל צד וקנה מעליהם, ור"נ אמר שא"צ ליגע העליון בחתונתם, ורב ששת אמר שצריך, ור"נ עשה כשיטתו אצל חותנו ריש גלותא, ורב ששת אמר לרב גדה שמששו וצוה"מ אותה והוציא, ואנשי ריש גלותא חבשוהו ורב ששת בא על השער לקרוא לו ויצא אליו, ומצא את רבה בר שמואל ושאלו אם שנה משהו בצורת הפתח, ואמר לו שר"מ חייב כיפה במזווה ורבין פטור, ורבנן מודים שאם יש ברגליה י' שחיבת במזווה ואביי אומר שלכוי' אם גבוהה י' ואין י' ברגליה או יש ברגליה י' ואינה גבוהה י' פטורה ממזווה וחלקו כשש ברגליה ג' וגבוהה י' אל אין ברחבה ד' אך יש מקום לחקוק ד' שלר"מ חוקקים להשלים ולרבין אל חוקקים, ורואים מהברייתא הזו שיש צוה"מ גם שכהרגליים לא מגיעים לקורה העליונה, ואמר רב ששת לרבה שלא יאמר לאנשי ריש גלותא על הברייתא הזו. **משנה** לבי"ש הכשר מבוי הוא לחי וקורה, ולבי"ה או לחי או קורה ור"א אומר שצריך לחיים אמר תלמיד לר"ע ברם ר' ישמעאל שלכוי' מבוי פחות מדי' אמות מספיק לחי או קורה ונחלקו ברחב מ' עד י' שלבי"ש צריך גם לחי וגם קורה, ולבי"ה או לחי או קורה ור"ע סובר שנחלקו גם על פחות מדי'. **גמרא** אם המשנה דברה על מבוי מפולש זה לא חכניה לעיל לאלו כתיב שחלקו במבוי מפולש, ורב יהודה אומר שהמשנה דברה על מבוי שטום, וא"כ ב"ש שברו שצריך מדאורייתא י' מחיצות לרה"י, אך יש לומר שלענין איסור לזרוק לתוכו מרה"י מספיק ג' מחיצות ולטלטול צריך ד' מחיצות ולבי"ה מספיק ג' להתר טלטול, ויתכן שלענין זריקה אליו נחשב רה"י גם ב' מחיצות, והלטלטול בו צריך ג' מחיצות. והסתפקו בדעת ר"א במשנה אם צריך פרוך מחוץ מהלחיים או שמספיק לחיים,

דף יב והיה מעשה שר"א הלך לאובלן אצל תלמידו ר' יוסי בן פרידה וראה שישב במבוי עם לחי אחד ואמר לו עשה לחי נוסף, אמר לו וכי צריך אני לסתמו אמר לו שיתסם ומה בכך שרשבי"ג אמר על מבוי פחות מדי' שאינו צריך כלום ונחלקו על רחב מ' עד י' שלבי"ש צריך לחי וקורה ולבי"ה לחי או קורה, וממה שאמר וכי לסתמו אני צריך משמע שהיה קורה, ובכ"ז ביקש ממנו לעשות לחי נוסף, שא"כ מ' דעו לא נקרא סתימה אך ניתן לומר שאמר לו האם אני צריך לסתמו בלחיים. רשבי"ג סבר שפחות מדי' לא צריך כלום ובמשנה ר' ישמעאל אמר שלכוי' צריך לחי או קורה, ויש לומר שרשבי"ג אמר שלא צריך לחי וקורה או לחיים אלא או לחי או קורה. רב אחל או ר' יחיאל אמרו שעד י' טפחים צריך תיקון. רב אמר שכולם מודים לר"א בפסי חצר שצריך שנים ור"נ אמר שהלכה כמותו בחצר ור"נ בר יצחק אמר שרבי מודה ג' חכמים חולקים, ומספיק בחצר פס אחד, רב אסי אמר בשם ר' יוחנן שצריך ב' פסים בחצר, ורב זירא שאל שרבי אסי עצמו במשם ר' יוחנן שבפסי חצר צריך שתייה בהם ד', ואין לומר ד', מכל צד, והיה אמרו שבחצר קטנה הפרוצה לגדולה מדובר בהקטנה י' והגדולה י"א ואין עודף יותר מאמה מ' הצדדים יחד, ושכר זירא שאם מהים הסביב שברוא אחת צריך ד' טפחים ומב' צדדים ים מספיק פס משהו מכל צד, ומה שהסבירו שמדובר בקטנה י' וגדולה י"א היא לדעת ר' יוסי שכל פס צריך להיות ג'. רב יוסף אמר בשם שמואל שחצר מותרת בפס אחד, ואביי שאל ששמואל אמר לרב חנניה בר שילא שיתיר חצר רק ברוב דופן או ב' פסים, אמר רב יוסף שחצר אמר יודע מעשה שהיה בכפר רועים שהיה לשון ים שנכנס לחצר ורב יהודה הצריך רק פס אחד, אמר אביי שבים הקילו שזה קולא שהקילו חכמים במים, כמו ששאל רב טבלא את רב אם מחיצה תלויה מתירה בחורבה, ואמר רב מחיצה תלויה הקילו רק במים, ומה שקשה לדעת שמואל, רב פפא ורב הונא בר רב יהושע הסבירו שברוא אחת צריך ד' וב' ורוחות מספיק משהו בכל פס, ורב פפא אמר שקשה לו בדברי שמואל שהצריך רוב דופן שמספיק פס ד' ואין

לומר שהוא דיבר במבוי ז' שפס ד' הוא רוב דופן אך למעשה יספיק ג' ומשהו שאז כבר נשאר פחות מדי', ואמר רב אחלי או רב יחיאל שפחות מדי' לא צריך כלום, ויש לומר שהם דברו על מבוי אך בחצר צריך תיקון גם פחות מדי' או שהתנאים נחלקו בדברי רב אחלי. בלשון ים הנכנס לחצר אין למלאות ללא מחיצה י' ודוקא כשהפרצה יותר מ' אמות ואם היא י' א"צ, ומשמע שאסור רק למלאות אך לטלטל מותר גם ביותר מ', ולא אוסרים מצד מבוי שפרץ למקום האסור שמדובר שנשאר קצת מהמחיצה והים מסתיר. רב יהודה סובר שמבוי שלא השתתפו בו והכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב גם הכשירו בקורה הזורק לתוכו מרה"י פטור, ורב ששת מקשה שאם השתתפו גם הכשירו בקורה חייב, וכי הפת של החייתר עושה אותו רה"י, והרי חציצה של רבים ומבואות שאינם מפולשים בין ערבו בין לא ערבו הזורק לתוכם חייב, ויש לבאר בדברי רב יהודה שמבוי מפולש שאינו ראוי לשיטוף, הכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב הכשירו בקורה הזורק פטור שלחי משום מחיצה וקורה היא רק הכר וכן דעת רבה, ורבא סובר שלחי וקורה משום הכר, ור' יעקב בר אבא שאל מברייטא שזורק למבוי שיש לו לחי חייב, ואם אין לו לחי פטור, ויש לבאר בברייתא שאם אין צריך אלא לחי הזורק אליו חייב ואם צריך לחי ודבר נוסף שהוא מפולש הזורק אליו מרה"י פטור, וממהשנה שר' יהודה אומר שמי שיש לו ב' בתים משני צידי רה"י עושה לחי או קורה מב' הצדדים ואמרו לו שאין מערבים כך את רה"י משמע שלר' יהודה לחי מחיצה גמורה, ויש לומר שר' יהודה סובר שמספיק ב' מחיצות מדאורייתא לעשותו רה"י, רב סובר שמבוי שארכו כרחבו לא מועיל בו קורה טפח, ומבאר רב זירא שאם ארכו כרחבו נעשה חצר שאינה ניתרת בלחי או קורה אלא בפס ד', אך קשה שהלחי יעשה פס, ויש לבאר על פי ר' יוחנן שחצר ניתרת רק בפס ד', ר"נ אומר שנוקטים שמבוי ניתר בלחי או קורה רק כשארצו יותר על רחבו ונתים וחציצה פתוחים לתוכו היא מרובעת, ולמעשה אפילו עגולה אך אם ארכה יותר מרחבה היא כמבוי וניתרת אף בלחי וקורה, ושמואל סובר שאם היא פי שנים מרחבה היא מבוי ופחות מכך חצר, ורב אמר שר' חייא אמר לו אפילו משהו יותר מרחבה היא כמבוי.

דף יג ר"ע חלק על ת"ק במשנה במקרה של מבוי פחות מדי' ולא ידוע מי מחמיר ומי מקל, יש ברייתא שאמר ר"ע שר' ישמעאל לא אמר כך ורק אותו תלמיד אמר זאת והלכה כמותו ואין סתירה שאמר שר' ישמעאל לא אמר כך משמע שאין הלכה כך, אלא אמר זאת לחדד התלמידים, ור"נ בר יצחק אומר שרק אמר נראין דברי אותו תלמיד וריב"ל אומר שכל מקום שהוזכר שאמר תלמיד בשם ר' ישמעאל הוא ר"מ ששימש את ר' ישמעאל ור"נ שר"מ אמר שהתלמיד לפני ר' ישמעאל קנקנתום בדיו, ואח"כ הלך ר"ע והוא אסר עליו, ושמואל אמר בשם ר"מ ששכלמד אצל ר"ע היה מטיל קנקנתום בדיו ולא אמר לו כלום וכשבא לר' ישמעאל שאל אותו מה מעשי אמרתי לו לבלר אני אמר לי הזהר במלאכתך שהיא מלאכת שמים שאם תחטיר או תוסיף אותה מחרוב את כל העולם, אמרתי לו שיש לי קנקנתום שאני מטיל בדיו ואינו נמחק, אמר לי שלא מטילים קנקנתום לדיו שכתוב בותרה וכתב ומהח שהכתב ראוי להחמות, וההתוון בדברי שלא רק בחסירות ויתירות אינו טועה כי הוא בקי אלא אינו חושש אפילו לזבוב שיש על תגו של הדי' ויעשנו ר' שהקנקנתום שומר על זה שלא ימחק תגו של הדי' ומשמע לשמואל ששימש קודם את ר"ע, וברייטא משמע ששימש קודם את ר' ישמעאל, ויש לומר שמתחילה למד אצל ר"ע ולא יכל לעמוד על דבריו, ואז עבר לר' ישמעאל לדברים ואח"כ הלך לר"ע ולמד סברתם, אך קשה על שמואל מהברייתא שר"ע אסר הקנקנתום. ר' יהודה אמר בשם ר"מ שמותר להטיל קנקנתום לכל התורה חוץ מפרשת סוטה ור' יעקב אמר משמו שרק חוץ מפרשת סוטה שבמקדש, ורב ירמיה אמר שנחלקו אם מותר למחוק מגילת סוטה מסי"ת, שאם מותר למחוק לה מסי"ת אסור לכתוב בכל ס"ית פרשת סוטה בקנקנתום, וזה תלוי במחלוקת תנאים אם כשר למחוק מגלה שנכתבה עבור סוטה אחת לאחרת, שלת"ק צריך למחוק רק מה שנכתב לשמה, ור' אחי בר יאשיה סובר שמותר להשקות מאחת לאחרת, ורב פפא אומר שיתכן שת"ק אסר רק מאחת לאחרת אך ס"ית שלא נכתב לשם אשה אחרת מותר להשקות לכולן, ור"נ בר יצחק אומר שר' אחא התייר במה שנכתב לשם סוטה בעולם אך ס"ית שנכתב ללמוד בה לא ימחקו עבור סוטה, ואמנם לענין גט שנכתב לשם פלוני והתחרט וכן עירו ששמו כשמו ושם אשתו כאשר רצה לרש בו פסול, יש לחלק שבגט כתוב וכתב לה לשמה, משא"כ בסוטה, ואף שכתוב ונעשה לה זה כשר כי העשייה היא המחיקה וזה היה עבורה. ר' אחא בר חנינא אמר שהקב"ה ידע שמי בדרו של ר"מ כמותו לא לא נפקו כמותו שחביריו לא עמדו על סוף דעתו שמי שאמר על טמא טהור הראה לו פנים שהסביר דבריו, וכן מי שאמר על טהור טמא האיר לו פניו, יש אומרים ששמו ר' נהוראי וקראו לו ר"מ שהאיר עיני חכמים בהלכה ולא נהוראי שמו אלא ר' חנמיה שמו ונקרא ר' נהוראי שהנהיר עיני חכמים בהלכה, ורבא אמר שאני מחודד מתבירי שראיתי את ר"מ מאחוריו, ואם הייתי רואהו מלפניו הייתי מחודד יותר, שכתוב והיו עיניך רואות את מורדך, והיה לו תלמיד ושמו סומכוס שאמר על כל דבר טומאה מ"ח טעמי טומאה, ועל טהרה אמר מ"ח טעמי טהרה, והיה תלמיד ותיק ביבנה שאמר ק"י טעמים לטהר שרץ, ורבינא אמר טעם אחד שאם נחש ממית ומרבה טומאה טהור, ק"ו שרץ שאינו ממית, ויש לפרוך שהנחש רק עושה מעשה קוף, שמואל אמר שג' שנים נחלקו ב"ש ובי"ה לא אחד אמר שהלכה כמותו, ויצאה בת קול ואמרה שאלו ואלו דברי אלוקים חיים והלכה כבי"ה, כי הם נוחים ועלובים, ולומדים גם דברי ב"ש, ומקדימים דברי ב"ש לדבריהם, כמו שרואים במשנה לענין מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית שלבי"ש פסול ובי"ה מכשירים ואמרו ב"ה שהלכו זקני ב"ה ולבי"ש לבק אר' ר' יוחנן בן חורנית ומצאוהו יושב בסוכה ושולחנו בתוך הבית ואמרו ב"ש שאמרו לו הזקנים אם כך הגת תמיד לא קימת מעולם מצוות סוכה, ולמדו מכך שהמספיק עצמו הקב"ה ובחוריה והמגביה עצמו הקב"ה משפילו והמחזר על הגדולה היא בורחת ממנו והבארה ממנה היא מחזרת אחריו והדוחק השעה להתגדל השעה דוחקתו והנדחה ממנה היא עומדת לו, ב' שנים ומחצה נחלקו ב"ה ובי"ש אם נוה לאדם שלא נברא יותר ממה שנברא או שנוה לו שנברא יותר ממה שלא נברא והחליטו שנוה שלא נברא ועכשיו שנברא יפשהו במעשיו או ימשמש בלא שעומד לעשות. **משנה** קורת מבוי צריכה להיות רחבה כדי לקבל אריח שהוא במדת חצי לבנה של ג' טפחים ומספיק טפח לקבל אריח לרחבו וצריכה להיות בריאה ור' יהודה סובר שמועיל גם כשאינה בריאה לקבל אריח ואף אם היא מקשה או קנים רואים כאילו היא ממתכת, ואם היתה עקומה רואים כאילו היא ישרה עגולה כאילו מרובעת ואם יש בהקפו ג' טפחים יש ברחבו טפח.